

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Sosiaalipsykologian laitos	
Tekijä-Författare-Author Patama, Reetta			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Riittävä epätoivo : minäkokemuksen muutos ja uskonto alkoholistien raitistumistarinoissa			
Oppiaine-Läroämne-Subject Sosiaalipsykologia			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2008-05-12	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 66 s.
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tutkielmassa tarkastellaan raitistumista ja sen yhteydessä tapahtuvaa laaja-alaista minäkokemuksen muutosta. Yleensä katsotaan, että syvälle ulottuvat muutokset yksilön minäkokemisessa ovat enemmän harvinaisia kuin yleisiä tapahtumia. Tutkielmassa katsotaan mitkä tekijät raitistumisprosessissa mahdollisesti edesauttavat kyseisen kaltaista muutosta. Onko muutoksessa mahdollisesti havaittavissa yhteisiä piirteitä III-oppimisen kanssa tai voidaanko sitä verrata uskonnolliseen prosessiin?</p> <p>Tutkielman aineisto muodostuu 10 raitistuneen naisalkoholistin haastatteluista. He kaikki kokivat raitistumisen ohella laaja-alaisen elämänmuutoksen, jossa oli havaittavissa sekä psykologinen eheytyminen ja kohtaamisen aspekti että myös uskonnollinen aspekti. Tämän lisäksi muutos näyttäytyi jatkuvana prosessina ja siinä korostui reflektioiva suhde itseen.</p> <p>Raitistumisprosessia tarkasteltiin ensin Batesonin kyberneettisen ja AA-pohjaisen addiktio- ja alkoholismin kautta, jossa antautuminen nähdään muutoksen käynnistäjänä ja mahdollistajana. Tästä näkökulmasta katsottuna raitistuminen on hengellinen kokemus, jossa alkoholistin ympäristöstä ja laajemmasta kokonaisuudesta erillinen minä, hahmottuu pohjakokemuksen kautta osaksi laajempaa systeemistä järjestelmää. Seuraavaksi minäkokemuksen muutosta lähestyttiin Batesonin oppimisen tasoja käsittelevän teorian kautta, jossa keskityttiin lähinnä II- ja III-oppimiseen. Yksilön minän katsotaan rakentuvan II-oppimisen myötä ja III-oppiminen kuvaa perustavaa muutosta yksilön minäkokemisessa. III-oppimisen tasolla aiemmin omaksutut premissit lakkaavat suurelta osin pätemästä ja yksilö vapautuu niiden rajoista. Samalla yksilön minä lakkaa toimimasta kokemuksen jäsentämisen solmukohtana. III-oppimista katsotaan esiintyvän lähinnä uskonnollisen kokemuksen ja joskus myös terapian yhteydessä.</p> <p>Lopuksi raitistumista ja minäkokemuksen muutosta tarkasteltiin uskonnollisena prosessina Batesonin ja hänen työtovereidensa teorian pohjalta. Havaittiin että addiktio- ja alkoholismin prosessin ja uskonnollisen kokemuksen vaiheissa ilmeni paljon samankaltaisuutta. Tutkielman aineiston kannalta osoittautui osuvaksi teorian taustalla oleva laaja uskonnon määritelmä, joka korostaa enemmän eksistentiaalisten pohdintojen ilmenemistä kuin transsendentaalisen ulottuvuuden läsnäoloa.</p> <p>Uskonnollinen aspekti oli havaitulle minäkokemuksen muutokselle leimaa-antava. Käytettyjen teorioiden ja aineiston pohjalta katsottaessa näytti uskonto tulevan osaksi raitistumista addiktio- ja alkoholismin dynamiikan seurauksena. Suuremman voiman esiin tuominen tai kokeminen ei näyttänyt tekevän eroa haastateltavien muutoksen suhteen. Kaikki haastateltavat eivät olleet perinteisessä mielessä uskonnollisia eivätkä itseään sellaiseksi määritelleet, silti ilmennyt minäkokemuksen muutos oli kaikkien kohdalla samantyyppinen. Muutoksen sisällössä oli nähtävissä samankaltaisia piirteitä III-oppimisen kanssa.</p> <p>Tärkeimpinä lähteinä tutkielmassa ovat Batesonin <i>The cybernetics of self: A theory of alcoholism</i> (1971), ja Batesonin <i>The logical categories of learning and communication</i> (1972), sekä Batesonin, Schoenraden ja Ventisin <i>Religion and the individual</i> (1993).</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords raittius alkoholismi alkoholistit identiteetti muutos			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			